

TV 61
Kapsel

Vendetta

Vendetta,

eller

Alonzo Hämnaren,

eller

Den stora familjefejden på Cypern.

Stort parodiskt skådespel i 5 (fem) hela akter.

Med dueller, dändimpar, förgiftningar, slagtning och
bengaliska eldar, m. m., m. m.

Fri öfversättning från något obekant språk

af

C. F. N.

Öfversättarens förlag.

IV b1

Kapitel

Vendetta,

eller

Alonzo Hämnanen,

eller

Den stora familjefejden på Cypern.

Stort parodiskt skådespel i 5 (fem) hela akter.

Med dueller, dändimpar, förgiftningar, slagtning och
bengaliska eldar, m. m., m. m.

Fri öfversättning från något obekant språk

af

C. F. N[elson]

Eftertryck förbjudes.

ÅBO,

G. W. Wilén & Co:s boktryckeri,

1892.

Personer:

Rufus Galiano, guvernör på Cypern.

Zantepina, hans gemål.

Zippa, deras dotter.

Alonzo af Paralar, hennes trolofvade.

Alo Ramas, hans vän och vapenbroder.

Roderik Colorma, fältöfverste.

Pietro, hans tjenare.

Julia, Zippas kammartärna.

Carlo,
Mazagno, } i tjänst hos guvernören.

Hexan, giftblanderskan (synes ej).

Krigare, folk af båda könen samt 150 ihjelfrusna barn
synas icke i brist på utrymme och för de höga
murarna samt de stora träden.

(Händelsen passerar på ön Cypern för några hundra år sedan.)

Första Akten.

Teatern föreställer guvernörens trädgård. Frukträden äro fulla af mogen frukt och allehanda rosor stå i full blomning. En ljudig rosendoft kännes (Eu de la rose). Månen kastar sina tränande silfverstrålar öfver hela ön (som ej synes). Klockan från ett kloster höres på afstånd slå 12.

Första Scen.

Carlo och Mazagno stå lutande, halfslumrande mot hvar sitt träd.

CARLO (*gäspar*).

Hör du, Mazagno, här blir allt för trist.

MAZAGNO (*tikaså*).

Ja, hägen till att vänta har jag mist.

CARLO.

Att stå på lur åt älskande till sena natten,
Det är ett rackargöra, ta' mig katten!

MAZAGNO.

Här kommer ingen öfverste, det svär jag!

CARLO.

Kamrat, af samma mening är jag.
Vår matmor sjelf bordt vakta här, det öket.

MAZAGNO.

Kamrat, vi gå att få en bit i köket! (*de gå*.)

Andra Scen.

Roderik Colorma kommer insmygande, iklädd en vid, svart mantel,
under hvilken han döljer en strut med karameller.

COLORMA.

Nå, ändteligen ha de traskat,
Jag väntat under tiden här.
Och mens jag väntat har jag snaskat, (*visar på struten*.)
Så gör man ju, då man är kär? —
Ack! tyst! der hör jag näktergalen,
Nej, förr jag tror det kråkan är —
Jag tror att nu jag ger signalen! (*ser på sitt ur*.)
En qvart på ett omkring den är. (*tager fram en polispipa och hövislar*.)

Tredje Scen.

Colorma, Zippa, som väntat på den öfverenskomna signalen, har skyndat från slottet, som ligger några famnar från skådeplatsen, och kommer Colorma till mötes.

ZIPPA.

Colorma, älskling! är du der?

COLORMA.

Ja, jag är här, min hjertans kär!
Och om mot mig du riktigt snäll är,
Se här, en strut med karameller!

ZIPPA (förtjust).

Ack! karameller! Älskade —
Och hela struten vill du ge? . . .
Se här, tag kyssar till belöning . . . (räcker honom munnen.)

COLORMA.

Min kärlek firar nu sin kröning! (de kyssas, hårdt.)

Fjerde Scen.

De förra. Alonzo.

ALONZO (skymdar fram, skrålande).

Jag ljudet hör utaf kyssar, af kyssar,
Af kyssar, kyssar, smak, smack, smakkkk!

COLORMA (förlägen).

Alonzo! Fästmannen!

ZIPPA (skräm).

O! Ack!

ALONZO (vild).

Hvad är det, som jag ser och hör —
Du med en annan, o, jag tror jag dör!
Jag har ditt löfte, löfte af din fader,
Och du mig kunnat svika så —
Se här, jag köpt en ask med marmelader,
Som till present af mig du skulle få.

ZIPPA (hänryckt).

Ack! Marmelader! Det är gudaföda!

ALONZO (till Colorma).

Colorma, dig på fläcken skall jag döda!

COLORMA,

Nä, ingen rädder är,
Sa' bonden sprang för haren,
Jag är Kavallen här
Och ni är endast Blaren!

ZIPPA (går emellan).

Ack, mine herrar, hören upp att tvista,
Det kännes inom mig som hjertat ville brista.

ALONZO (drar sitt svärd).

Drag, usling, genast drag!
Du för mitt svärd skall falla!

COLORMA (tikaså).

Nä, efter ert behag! — (de korsar värjorna.)

ZIPPA (orolig).

Jag folk till hjälp vill kalla!

ALONZO (räcker Zippa lådan).

Se här, tag lådan, tag! . . .

ZIPPA (mumsar på marmeladerna).

Så söta! — och så kalla! — — —

ALONZO (till Colorma).

Ditt hjerta till mitt svärd
Jag vill som skida låna, (ställer sig i position.)
Tänk på din hädanfärd!

ZIPPA (ställer ifrån sig lådan och karamellstruten, faller baklänges mellan de stridande, i det hon säger):

Nu är det bäst att dåna!

ALLA.

Ah! Ah! Ah!

(Tablå med bengalisk belysning.)

Andra Akten.

Teatern föreställer en riddarsal på guvernörens slott. På väggarne hänga familjeporträtt i förgyllda ramar samt rustningar och standarer, men i brist af dessa atributer kan man låta nöja sig med några uniformsrockar, trekantiga hattar etc., etc., dertill några skeppar-flaggor, så solkiga som möjligt, så att de se antika ut. Möblerna böra vara från 1500-talet, men som de äro svåra att anskaffa, så tager man ett par vanliga stolar (2 stolar), de äro tillräckliga för de spelande, om de blifva trötta, och för dändimparne i aktens slutscen.

Första Scen.

Galiano och Zantepina inträda från fonden, hvarifrån man hör en ljufvelig musik (i brist på annat använder man ett gammalt klaver eller en dragharmonika).

GALIANO (talar utåt).

Tack, tack, i ädle vänner!
Låt bågarn gå omkring,
Och om ni lystnad känner,
Så svängom om i ring. (stuter dörren.)

Fy hin! det här lär inte gå,
Att ha kalas hvar qväll!

ZANTEPINA.

Men, käre gubbe, tänk då på,
Vi hafva en mamsell . . .
En dotter . . .

GALIANO.

Som förlofvad är?

ZANTEPINA.

Men fästmannen är inte här . . .

GALIANO (*arg*).

Nej, drag för tusan, Zantepina! —

Ska' hon mot alla sprättar fina?

Är en ej nog? Du är dig lik . . .

Jag känner nog din politik. —

Men hvarför var hon ej i salen?

Hon borde likväl öppnat balen.

Tag rätt på slynan och det genast!

ZANTEPINA.

Jag henne såg i trädgården senast,

Hon kanske är der än — — —

GALIANO (*befallande*).

Så gå,

Att henne bums jag råka må!

ZANTEPINA (*går långsamt*).

Jag flyger! (*möter Zippa och Julia*.)

Andra Scen.

De förra. Zippa och Julia inkomma, ganska medtagna, och medtagna äro äfven marmeladlådan och karamellstruten.

ZANTEPINA.

Barn, hvar har du varit.

ZIPPA (*tutar sig mot Julia*).

O, gräsligt är hvad jag erfarit
På denna enda lilla stund.

GALIANO (*ironiskt*).

Har du blitt biten af en hund?

ZIPPA (*snyftande*).

Ack! håna mig ej i min nöd,
Min fäst . . .

ZANTEPINA (*oroligt*).

Alonzo?

ZIPPA.

Han är död! (*faller i Julias armar och börjar stortjula. Alla stå slagna af häpnad.*)

GALIANO (*hemtar sig ändtligen*).

Nå, Julia, förklara saken!

JULIA (*låtsas snyfta*).

Ack! aldrig nånsin såg jag maken!

I trädgården helt nyss jag såg,

Min ädla fröken liflös låg

Och bredvid henne tvenne männer,

Den ene af dem nog jag känner,

Det var fältöversten . . .

GALIANO.

Ah, han!

JULIA (*fortfar*).

Han quickna till och tvärt försvann,

Den andre visst förblödit redan,

Ty han låg stilla som . . .

GALIANO (*ifrigt*).

Nå — sedan?

JULIA.

Min fröken snart till sansning kom

Och straxt derpå jag vände om

Och knoga henne hit till slottet!

GALIANO (*klagande*).

O, ve! det är att råga måttet! (*till Zantepina*.)

Det är Er uppfostran, min fru,

Ni gifvit dotter min, som nu

I rikligt mått vi alla skörda.

ZANTEPINA (*något flat*).

O! kasta icke sten på börda.

GALIANO (*rasande*).

Ja! kasta! kasta! — kastas ut . . .

Det borde Ni af mig till slut. (*sansar sig*).

Alonzo var ett godt parti.

ZANTEPINA.

Du bör försynen icke klandra.

När nu en gång hon blifvit fri,

Så gifter hon sig med — den andra!

Tredje Scen.

De förra. Carlo med ett litet visitkort på en mycket stor bricka.

CARLO (till Galiano).

En ryttare vid slottets port
Straxt tala vill med Eder.

GALIANO.

Är det en man af börd — och heder?

CARLO.

Det vet jag ej. Se här hans kort.

GALIANO.

„Alo Ramas“. — Firman jag ej känner. (tar kortet och ser på. Zippa och Julia ha under hela tiden mumsat af karamellerna och marmeladerna.)

ZIPPA.

Ramas! En utaf Alonzos vänner,
Ja — han är äfven mer, jag tror!
Det är Alonzos fosterbror.

GALIANO (hånfullt).

Jaså — dändimpen är då ändtligt öfver?

ZIPPA (naivt).

Jag tycker jag den icke mer behöfver.

GALIANO (till Carlo).

Gå, säg till riddarn att han är välkommen.

ZIPPA (afsides).

Är han „stilig“, ska' jag tycka om en!

Fjerde Scen.

De förra (utom Carlo, som gått).

GALIANO.

Nu får ni se hvad han har att berätta,
Och under tiden kunna vi oss sätta.

(Ser sig omkring, men finner endast tvänne stolar. Han för sin gemåt till den ena och sätter sig sjelf på den andra stolen. Damerna fort-fara att snaska på sölsakerna. Galiano, som nu märker detta, ger Zippa med tecken tillkänna, att ställa sig bakom modrens stol, och vinkar Julia till sig, med hvilken han börjar en hemlig kurtis, och smakar öfven af hennes marmelader.)

Femte Scen.

De förra. Carlo öppnar dörren för Rasmus, hvilken stolt inträder.

CARLO (anmälande).

Riddar Alo Ramas!

GALIANO.

Har den äran,

Hvarmed kan jag? . . .

RAMAS.

Med förfäran.

Herre, guvernör! Till Edert slott
Kommer jag — att tala om ett brott!
Vet, jag är Alonzos vapenbroder,
Postersonen till hans ädla moder.
Genom mig han sänder detta bref,
Som i stum förtviflan nyss han skref.
Var så artig! (räcker fram brefvet.)

GALIANO (tar emot).

Tack!

RAMAS (bjuder snus).

En pris?

GALIANO.

Så gerna! (snusar, ögnar i brefvet sedan han tagit brillorna på sig.)
Brefvet låter „nosit!“
En krigsförklaring?

RAMAS (styft).

Riktigt!

GALIANO (nyser).

Atchi!

ALLA (på en gång).

Prosit!

Riddån faller.

Tredje Akten.

Samma dekoration och sceneri som i föregående akt. Galiano och de andra innehafva samma plats som vid aktslutet.

Första Scen.

GALIANO (med brefvet i sina darrande händer, läser):

„Vi, Alonzo af Poralar,
Talar
Genom detta bref till er,
Än ej lyktats mina öden,
Räddad blef jag ifrån döden,
Som ni ser! (ser sig omkring.)
Jag mot hedningar och türkar,
Lurkar!
For att strida för vår tro,
Jo! — — —
När så hem jag återvänder,
Nå — hvad händer? — —
Zippa, som ni lofvat mig,
Vandrat på en lönsklig stig,

Kuttrat kärlek med en annan,
Hin förbannan!
Jag bordt skjuta mig för pannan,
Om blott krut upfunnet vore,
Ack, du store!
Svekligt mig hon öfvergaf! *(talar.)*
Ja, hvart har det burit af?
Det jag tänkt mig dag från dag.

ZANTEPINA.

Åh, ännu det ingen nöd är,
Karlen än ju icke död är.

ZIPPA *(för sig)*.

Jag kan tjusa till en jag!

GALIANO *(som hört)*.

Tyst, din tossa! *(läser.)* Mig hon öfvergaf,
Och det blifver allas graf *(talar.)*
Hu att rimma så förfärligt! —

RAMAS.

Hvad han skrifver är dock ärligt,
Det går jag i borgen för.
Och jag måste återvända. *(Han har glömt att det ren är på morgonkulan; bjuder snus.)*

Noch en pris, herr gu . . .

GALIANO.

Nå, kör! *(snusar.)*

(Läser vidare.) Börjas skall familjefejden,
Så det rungar omkring nejden,
För svärd, för dolk, för gift och brand,
I skolen alla
Falla

För min hand!
Den som detta till Er talar,
Är Alonzo af Poralar,
Oväns ovän, vänners vän,
Don Alonzo, hämnaren!
(Talar.) Jo, det är skönt! — Der ha vi't nu —
Har jag ej sagt det förr, min fru?
Ni har ej stukat om er dotter . . .

ZANTEPINA.

Olika falla ödets lotter,
Min första flicka var så snäll! *(lätsas snyfla.)*

GALIANO *(ond)*.

För tusan! Hvad är det för gnäll?
Jag eftersänder straxt Colorma.
Han med vår krigshär tågar ut,
Så blir familjefejden slut!

RAMAS *(afsides)*.

I natt vi skola slottet storma!

*Gagliano trycker på knappen till ringledningen.
Till den inkommande tjenaren.*

Andra Scen.

De förra. Carlo inkommer.

GALIANO.

Gå, sök Colorma, sök på citadellet,
Bed honom genast komma hit.
Dit är nu blott en liten bit,
Säg att jag väntar honom här på stället.

RAMAS *(drager svärdet)*.

Colorma! Ha! Han ville bror min mörda,
Nu skall han lönen för sin falhet skörda. *(rusar ut)*.

Tredje Scen.

De förra utom Ramas.

GALIANO *(häftigt)*.

Jag vill förhindra detta möte, ila,
Hvar har jag långa pampen nu, mån tro? *(söker efter sin värja, som han finner i spiseln. Till Zantepina.)*

Den har du, gamle drake,
Nyttjat till brandstake!

ZIPPA *(knuffar ut honom)*.

Skynda, pappa! kila, kila.

COLORMA.

Ja, jag kilar! *(ut, Carlo följer. Fruntimmerna se sig om efter hvar sin stol att dåna i.)*

ZIPPA.

O! o!

ZANTEPINA.

Ooooooo!!!

(De falla på stolarna, hvilka ramla omkull. Tablå med bengatisk belysning.)

Fjerde Akten.

Vinterdekoration. Det har snöat under natten. Man kan förändra föregående sommardekoration genom att fästa några vaddtussar på trädens grenar och strö på litet krita, så att träden se insnöade ut. Till höger bakom kulisserna antages staden ligga med sin ringmur; utanför muren, i de väldiga snödrifvorna, ligga 150 ihjelfrusna barn och några af dessas mödrar. Två å tre skjutna soldater ligga strödda kring slagsfältet!

Första Scen.

Alonzo och Ramas upprörda, åtföljda af en krigshär. Som det är omöjligt att på en liten scen framföra en massa personer, så består krigshären endast af: infanteri — två små pojkar, kavalleri — intet, artilleri — dito!

ALONZO (*pekar åt höger*).

Kom hit, bror Ramas, kom och se —
En stad i aska! — Må den ropa ve!
Åt löftesbryterskan och hela släkten!

RAMAS.

Du segrade, ty du har alltid fläkten!

ALONZO.

I striden, ja! men uti kärlek ej.
Se, blicka hit — ett hämnens konterfej
Är denna stad, som för min här skall falla,
Se dessa tjojtals barn, förfrusna, kalla.

RAMAS.

Alla!

Och desse krigare, som nyss mot lifvet log,
De ligga der som lik!

ALONZO (*med en suck*).

Ja — alla af dem dog.

Men se! — Stadsporten öppnas och en skara
Af åtta män syns öfver fältet fara,
Det är ett utfall? . . .

RAMAS (*till krigshären*).

Det kan jag bedyra! (*oroligt*)
De äro åtta — vi ä' bara fyra . . .
Hvad är att göra?

ALONZO.

Göra? — Fatta mod!

Vi — retirera!
Jag vill ej mera
Skåda blod!

(*Alonzo, Ramas och krigshären afdunsta.*)

Andra Scen.

Colorma, Pietro och en krigshär om 6 man uppträda.

COLORMA.

Ha! de fly, de fly! Vi hafva seger vunnit,
Och fast vår stad har redan delvis brunnit,
Till slut vårt utfall gaf oss segerns pris!

PIETRO.

Ja, det kan tyckas det, på sätt och vis,
Men se, Alonzo väntar der i dalen,
Han sig till motvärn sätter . . .

COLORMA.

Karln är galen,

Tror han att sen jag redan seger vann,
Att han till slut skall bli min öfverman?
Fort, hem till staden, som vi ska' befästa,
Och uti morgon afton skola alla gästa
Hos mig på slottet. — Bröllop blir det af,
Det löftet Zippa mig och gubben gaf:
„Att om i dag jag vinner seger,
Till svärfar mig, till brud du Zippa äger“,
Sad' gubben. — Och jag honom tar på ordet,
Kom, kom min raska här, oss väntar fyllda bordet.

(*Colorma, Pietro och trupperna aftaga. Det börjar skymma på.*)

Tredje Scen.

ALONZO (*inkommer*).

Se, der — der fly de hela raden!
De tänka festa nu i staden
Och bröllop ha på fadrens slott . . .
Det är att stapla brott på brott!
Men denna natt jag hämnas ska'
På eder alla! Ha, ha, ha! (*Åskan ändrar och blixten synes.*)

(*Ridån faller.*)

Femte och sista Akten.

Teatern föreställer slottskapellet, hvilket är upplyst af höga kandelabrar eller i brist deraf några stearinljus i vanliga stakar. Midt på golvet ett stort bord med hvit duk, på hvilket står uppradade dryckeshorn och bägare eller buteljer och dricksglas.

Första Scen.

ALONZO (*uppträder i sin mantel*).

Här uti qväll de skola giftas,
Ha, ha! men ej i brudsäng gå!
Ty utaf mig de ska' förgiftas,
Att jag min grymma hämnd må nå,
Min krigshär uppå lur skall stå,
Alla . . . två!
De ska' bli flata af den lexan!
Här bör allt gå med fjong och fart . . .

(*Ramas inkommer.*)

Andra Scen.

ALONZO (*till Ramas*).

Nå, råka' du den gamla häxan?
Och har du giftet?

RAMAS.

Det är klart!

(tager fram en stor flaska under sin mantel.)

Se här är giftet; maksade viis' markkaa,
Och häxan sa', att di ä' riktigt starka.

ALONZO *(tager flaskan).*

Nu jag er kallar, alla hämnens gudar,
Se, här ett vin för alla falska brudar.
Fort nu till verket! . . .

(Går till bordet och fyller ur buteljerna i ett par glas och dricker med Ramas; söker sedan att tömma giftet på de urslagna buteljerna, men den gubben går inte, ty han ärrar för mycket på manschetterna.)

Det är för besatt.

RAMAS.

Åh, det har ingen fara här. *(tager fram under manteln en tratt.)*

ALONZO.

Hvasa, en tratt!

Du är ett snille, broder Ramas,
Kom, våra händer skola kramas! *(de krama hvarandras händer.)*

ALONZO *(fattar sitt glas).*

Jag ändteligen när mitt hemska mål.

RAMAS *(tar sitt glas).*

Men tiden lider, skynda. — Skål bror!

ALONZO *(klingar).*

Skål!

(De dricka. Man hör bröllopsmarschen nalkas.)

ALONZO.

De komma, ha! jag skall dem lära
En gång att riktigt veta hut!
Jag rädda skall mitt namn, min ära,
Och sen . . .

RAMAS.

Ja, sen är pjesen slut!

ALONZO.

Kom, broder, kom, vi bör oss dölja,
Och skåda hvad som sen skall följa! *(de dölja sig någonstans.)*

Tredje Scen.

Bröllopståget inkommer. För att det skall se riktigt stort ut, tåga de alla i s. k. gåsmarsch efter följande tågordning: först slottets hofkapell, som spelar bröllopsmarschen ur „En midsommarnattsdröm“, efter en af slottets tjänare (Carlo), som spelar marschen ur „Wermländingarne“ på

handklaver, derefter guvernören, hans gemål, Zippa och Colorma, Julia och Mazagno. De bilda en halfeirkel omkring bordet.

GALIANO.

„Nå ä' ni nu alla församlade här?
Brodren — hm! Bruden och hennes hjertans kär . . .
Lätom oss då, efter gamla seden,
Tömma pokal'n förrn vi svära eden. *(fattar sig glas.)*
Må nu fröjdesånger skalla,
Brudparets skål vi dricka alla! *(alla fatta sina glas och dricka.)*

ZANTEPINA *(faller omkull).*

Hu, hvad är det! — Jag är af skräck betagen!

JULIA.

Och jag, o ve! Jag har fått knip i magen! *(faller.)*

GALIANO.

Jag känner mig ock riktigt illa må! *(faller.)*

CARLO.

På mina ben jag kan ej längre stå! *(vacklar och faller.)*

MAZAGNO *(ser underlig ut).*

O, Herre Je . . .! Jag har fått gift i kroppen!
(faller och håller sig om magen.)

ZIPPA *(klagande).*

Jag känner mig så yr i hufvudknoppen! *(vacklar.)*

COLORMA *(känner sig på magen).*

ALONZO *(framträder).*

Det rätt och billigt åter alla är!
Se här, Alonzo, hämnaren! Och alla
Till rättvist straff nu i ert stoft må falla.

COLORMA.

Farväl, o verld! Jag känner att jag dör! *(faller.)*

ZIPPA *(står klöfver).*

Aj, aj! Min sista stund nu äfven komma tör!
(gåspar och lägger sig.)

ALONZO.

Var lugn, min Zippa, jag vill här ej bida,
Jag tar en klunk också och dör invid din sida.

(fattar ett glas och dricker. Sjunger ur „Lucie“:)

„Jag delar dina öden,
Och följer dig i döden!“

(lägger sig sakta vid sin älskings sida.)

RAMAS (*smyger in*).

Der ligga de nu döda, dessa kroppar,
Förgiftade, o ve! af Hoffmans droppar!
En så'n *Vendetta*, sådan hämnd,
Har ej från någon stadsdel blifvit nämnd.
Men nu jag vet ej hvartill det skall tjena,
Att lefva ensam, solo, helt allena.
Till giftet dock min håg ej tränger,
Derför jag tror att jag mig hänger! (*tager af sig lifremmen, gör sig
deraf en snara och hänger den på en spik.*)

Nu söker jag mig två „puteller“,
Och fötterna på dem jag ställer. (*ställer tvänne buteljer under snaran.*)
Sen snaran väl är fast, jag gör på detta vis.

(*gör en gest med foten.*)

Men förrän nu jag dör, så tar jag mig en pris!
(*snusar, ställer sig på buteljerna, lägger snaran om halsen.*)
Se så, jag dör, tyst, tala aldrig om 'et!

(*sparkar omkull buteljerna, spiken ger vika.*)

Nu sparkar jag! (*nyser och trillar ner.*)

Atchi!

För tusan!!!

ALLA (*resa sig upp*).

Välbekommet!

Tablâ, bengalisk eld.

Ridån faller under stormande applåder.

S l u t.

